

Θέσεις ΤΕΕ/Τμήματος Δυτικής Μακεδονίας για τη διαβούλευση του σχεδίου πολεοδόμησης του χώρου Σιδηροδρομικού Σταθμού του ΟΣΕ στην Κοζάνη

Γενικά

- Προκήρυξη Αρχιτεκτονικού Διαγωνισμού Ιδεών

Είμαστε ιδιαίτερα ικανοποιημένοι με την πρόθεση της Δημοτικής Αρχής να προκηρύξει Αρχιτεκτονικό Διαγωνισμό Ιδεών για την ανάπλαση - διαμόρφωση του συνόλου της παραχωρημένης έκτασης του Σιδηροδρομικού Σταθμού, η οποία δείχνει ότι το πολύ σημαντικό αυτό εγχείρημα για την πόλη, αναγνωρίζεται και ως αξιόλογο τεχνικό έργο και επιδιώκεται, πέρα από τη νομιμότητα, το βέλτιστο δυνατό αποτέλεσμα. Θα θέλαμε αυτό να αποτυπωθεί και στο περιεχόμενο [δεδομένα – ζητούμενα] της προκήρυξης του Διαγωνισμού, αλλά και στη διαχείριση των αποτελεσμάτων του, στις μελέτες υλοποίησης του στη συνέχεια.

Σ' αυτή τη λογική, πιστεύουμε ότι θα ήταν προτιμότερο η πολεοδόμηση του χώρου να ακολουθούσε τον Αρχιτεκτονικό Διαγωνισμό Ιδεών, του οποίου να αποτελούσε αντικείμενο και όχι δεδομένο-περιορισμό, ώστε να εκμεταλλευτεί καλύτερα τα αποτελέσματά του.

- Πολεοδόμηση με ενιαίο Ο.Τ. με περιοχές ιδιαίτερων χρήσεων

Στην εκ των προτέρων πολεοδόμηση του χώρου ωστόσο, θεωρούμε θετική την υιοθέτηση του ενιαίου Ο.Τ. με υποπεριοχές ιδιαίτερων χρήσεων, για το μεγαλύτερο μέρος της παραχωρημένης έκτασης, αφού αξιοποιείται έτσι ως ενιαίος πολεοδομικά, ελεύθερος, ανοιχτός χώρος πολλαπλών χρήσεων πολιτισμού-πρασίνου-αναψυχής. Αρκεί το ενιαίο του χώρου να μην καταστρατηγηθεί από τη λειτουργία των πολλών και διαφορετικών χρήσεων, όπως για παράδειγμα με περιφράγματα για όποια λειτουργική οριοθέτηση, και να αποτελέσει αντικείμενο-ζητούμενο του Αρχιτεκτονικού Διαγωνισμού Ιδεών.

- Συντελεστής Δόμησης

Θετική επίσης θεωρούμε την υιοθέτηση του μηδενικού συντελεστή δόμησης στο μεγαλύτερο μέρος της έκτασης που προορίζεται για πράσινο-αναψυχή και την θεσμοθέτηση συντελεστή δόμησης μονάχα στις υποπεριοχές ιδιαίτερων χρήσεων, σε συνδυασμό με αντίστοιχο ποσοστό κάλυψης, σε «λογική» αναλογία μεγεθών, όπου υπάρχει ήδη δόμηση ή/και δημιουργείται λειτουργική ανάγκη για νέα.

Χρήσεις γης

Δεν είμαστε αντίθετοι με την «πολλαπλή» χρήση του χώρου και την χωροθέτηση σ' αυτόν και χρήσεων περιοδικών ή και μόνιμων, ημιπαιθριων ή και στεγασμένων με τις λιγότερες δυνατές εγκαταστάσεις, που δεν θα ανταγωνίζονται σε μέγεθος την κυρίαρχη χρήση της

αναψυχής, οι οποίες θα τον καταστήσουν περισσότερο ζωντανό, πόλο έλξης, ανάπτυξης και αναζωογόνησης της ευρύτερης περιοχής.

- **Ανοιχτή Δημοτική Λαϊκή Αγορά**

Διατηρούμε επιφυλάξεις ωστόσο για το αν η επιλογή της περιοδικής χρήσης ανοιχτής Δημοτικής Λαϊκής Αγοράς θα συμβάλλει σε αυτή την κατεύθυνση, ενδεικτικά λόγω:

- του μεγέθους και της μαζικής χωροθέτησής της
- της λειτουργίας της σε σχέση με τις χρήσεις της υπόλοιπης περιοχής,
- του περιορισμού της φύτευση και της εκτεταμένης με σκληρά υλικά δαπεδόστρωσης,
- της δυσκολίας λειτουργίας ενός τόσο μεγάλου χώρου τις μέρες που δεν θα υφίσταται η χρήση της.
- της δυσκολίας διατήρησης των ορίων της χρήσης χωρίς μόνιμα περιφράγματα, η ύπαρξη των οποίων θα καταστρατηγούσε το ενιαίο της περιοχής τις μέρες μη λειτουργίας της αγοράς.
- της εισαγωγής του αυτοκινήτου στον χώρο.
- του μεγέθους των νέων μόνιμων κλειστών κτιριακών εγκαταστάσεων και υποδομών και την αξιοποίησή τους τις μέρες που δεν θα υφίσταται η χρήση.

Ελπίζουμε τα παραπάνω να τεθούν ως ζητούμενα προς διερεύνηση για επίλυση [και όχι ως δεδομένα] στον Αρχιτεκτονικό Διαγωνισμό Ιδεών και να μας εκπλήξει ευχάριστα το αποτέλεσμα του.

Επισημαίνουμε ότι το ΤΕΕ/ΤΔΜ, έγκυρα και τεκμηριωμένα, με προηγούμενη παρέμβασή του, εξέφρασε την πλήρη αντίθεσή του στην χωροθέτηση της λαϊκής αγοράς εντός του Σιδηροδρομικού Σταθμού ([Παρατηρήσεις επί του προσχεδίου «Επιχειρησιακό Στρατηγικό Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης Κοζάνης \(Ε.Σ.Σ.Β.Α.Α.\) – Αύγουστος 2016»](#)).

- **Βρεφικός-παιδικός σταθμός – Ο.Τ. 406Δ**

Είμαστε αντίθετοι με τη χωροθέτηση βρεφικού-παιδικού σταθμού στο δυτικό άκρο της περιοχής, λόγω:

- της ασυμβατότητας της χρήσης με την επιδιωκόμενη γενικότερη φυσιογνωμία του προς ανάπλαση χώρου, και της κατά συνέπεια ολοκληρωτικής αποκοπής του ΟΤ 406Δ από την υπόλοιπη περιοχή μελέτης,
- αλλά και της ασυμβατότητας του διαμορφωμένου ως κυκλοφοριακού κυκλικού κόμβου ΟΤ με τη χρήση.
- της επιβάρυνσης που θα επιφέρει η χρήση στην κυκλοφοριακή ρύθμιση του αυτοκινήτου στην περιοχή,
- αλλά και της επιβάρυνσης που θα επιφέρει στη χρήση η προτεινόμενη κυκλοφοριακή ρύθμιση.

Ως προς τη διαμόρφωση του Ο.Τ. 406Δ και τη ρύθμιση της κυκλοφορίας στο δυτικό άκρο της περιοχής, προτείνουμε, αν δεν έχει ήδη γίνει, να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή και να ληφθεί υπόψη η διευθέτηση των όμβριων υδάτων [ρέματα].

- **Χώρος Επιβατικού Σ.Σ. – Σιδηροδρομικές λειτουργίες ΓΑΙΑΟΣΕ**

Δεδομένου ότι η επίσημα δημόσια εκφρασμένη θέση του ΤΕΕ/ΤΔΜ, από τον Απρίλιο του 2015¹ ακόμα, αναφορικά με το σιδηροδρομικό σταθμό συνοψίζεται στα εξής:

- *Η χωροθέτηση του Σιδηροδρομικού Σταθμού να γίνει σε κατάλληλη περιοχή εκτός του κέντρου της πόλης της Κοζάνης, στην περιοχή των Κοίλων. Θέση την οποία το ΤΕΕ/τμήμα Δυτικής Μακεδονίας εξέφρασε έγκυρα, τεκμηριωμένα και επανειλημμένα με παρεμβάσεις του τόσο το 2006 όσο και το 2008.*
- *Οι εγκαταστάσεις και εκτάσεις του σημερινού - μη λειτουργούντος από το 2010 Σιδηροδρομικού Σταθμού – οφείλουν να διατεθούν στην πόλη της Κοζάνης με τη μορφή κοινόχρηστων χώρων με πρόβλεψη στο Γ.Π.Σ. Κοζάνης*

Και εφόσον δεν κατέστη δυνατό να εξασφαλιστεί από τη Δημοτική Αρχή η παραχώρηση από τη ΓΑΙΑΟΣΕ του συνόλου του χώρου του σιδηροδρομικού σταθμού έστω και σταδιακά και επιπρόσθετα οι χρήσεις του ΟΣΕ στον εν λόγω χώρο [λειτουργικός επιβατικός σταθμός, μισθωμένο κτίριο], συμπεριλαμβάνονται ως διακριτές χρήσεις στην προτεινόμενη από τη δημοτική αρχή πολεοδόμηση, κρίνονται σκόπιμα τα παρακάτω, με την παραδοχή ότι αυτές οι χρήσεις είναι «προσωρινές» μέχρι χρονικά μη προφανούς λόγου ύπαρξης τους και για να μην δημιουργηθούν «σκληρότερα» της σιδηροδρομικής γραμμής όρια [οπτικά, αισθητικά, πρόσβασης] στο κέντρο του χώρου της προς ανάπλασης περιοχής:

- να γίνει πιο συγκεκριμένη η περιγραφή της επιτρεπόμενης χρήσης ως αποκλειστικά συγκοινωνιακών υποδομών με ότι αυτή συγκεκριμένα μπορεί να περιλαμβάνει και να περιοριστεί στα ελάχιστα αναγκαία ποσοστιαία μεγέθη,
- να περιοριστούν οι όροι Δόμησης που ορίζονται για τη συγκεκριμένη περιοχή [Σ.Δ.--0,5 Π.Κ.--40% Υ—1,00μ], οι οποίοι σχεδόν τετραπλασιάζουν την υφιστάμενη δόμηση [1912,18 τ.μ. υφιστάμενη, 7163,14 τ.μ. επιτρεπόμενη] και κάλυψη [1246,06 υφιστάμενη, 5730,51 τ.μ. επιτρεπόμενη], αφού δεν υπάρχει κατά δήλωση της ΓΑΙΑΟΣΕ πλάνο αναγκαίων λειτουργικών επεκτάσεων των υφισταμένων σιδηροδρομικών κτιριακών υποδομών που να δικαιολογούν τέτοιας επιφάνειας δόμηση και κάλυψη,

¹ [Παρατηρήσεις-Προτάσεις ΤΕΕ/ΤΔΜ για το στάδιο Β2 της μελέτης του Γ.Π.Σ. Δήμου Κοζάνης & θέσεις αναφορικά με το σιδηρόδρομο και τη συσχέτισή του με το ΓΠΣ Δήμου Κοζάνης \[Απρίλιος 2015\]](#)

- να υπάρξει κάποιου είδους μέριμνα ή όρος για την διατήρηση ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των κτισμάτων, της μορφολογίας ή/και της κλίμακας στο χώρο του Επιβατικού Σ.Σ., μιας που υπάρχει η πρόθεση να διατηρηθούν, να αξιοποιηθούν και ενδεχομένως να αναδειχθούν τα κτίσματα στην παραχωρημένη περιοχή, ώστε να διατηρηθεί ενιαία και αναγνωρίσιμη η φυσιογνωμία όλου του χώρου,
- να αποτελέσει αντικείμενο και ζητούμενο του Αρχιτεκτονικού Διαγωνισμού Ιδεών, η λειτουργική αλλά και αισθητική σχέση και σύνδεση της παραχωρημένης περιοχής μελέτης με τις υφιστάμενες περιοχές της ΓΑΙΑΟΣΕ, σύμφωνα με τους όρους και τη λειτουργία τους, όπως επίσης και με γνώμονα το ενιαίο του χώρου και την αρμονική συνύπαρξη όλων.

Σημείωση:

Το παρόν κείμενο αποτελεί ομόφωνη απόφαση της 1^{ης} συνεδρίασης (2018) της Διοικούσας Επιτροπής του Τμήματος Δυτικής Μακεδονίας του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας, μετά από σχετική εισήγηση της Μόνιμης Επιτροπής Χωροταξικού πολεοδομικού και αστικού σχεδιασμού του τμήματος

Επισημαίνετε ακόμη, ότι οι θέσεις του ΤΕΕ/ΤΔΜ όπως εκφράστηκαν με προηγούμενες παρεμβάσεις του, εξακολουθούν να ισχύουν.

Κοζάνη, Φεβρουάριος 2018

Για τη Δ.Ε. του Τ.Ε.Ε./Τ.Δ.Μ.

Ο Πρόεδρος

Δημήτριος Μαυροματίδης